

نقش صبر در تربیت فرزند صالح / ضرورت خودسازی قبل از ازدواج و فرزند آوری

اگر انسان بخواهد فرزندی شایسته، دخترتری عقیف و نجیب یا پسری با غیرت و فعال، که برای آبادی دنیا و آخرت خود و دیگران تلاش و کوشش دارد و به قول قرآن کریم، فرزندی صالح و شایسته، تحویل اجتماع دهد، باید اول خودش اصلاح شود و با صبر و استقامت، آن صفات نیکو و فضایل اخلاقی که آرزو دارد فرزندش داشته باشد را در وجود خود بارور کند، سپس به انعقاد نطفه بپردازد تا نتیجه بگیرد.

اگر انسان بخواهد فرزندی شایسته، دخترتری عقیف و نجیب یا پسری با غیرت و فعال، که برای آبادی دنیا و آخرت خود و دیگران تلاش و کوشش دارد و به قول قرآن کریم، فرزندی صالح و شایسته، تحویل اجتماع دهد، باید اول خودش اصلاح شود و با صبر و استقامت، آن صفات نیکو و فضایل اخلاقی که آرزو دارد فرزندش داشته باشد را در وجود خود بارور کند، سپس به انعقاد نطفه بپردازد تا نتیجه بگیرد. به گزارش خبرگزاری مهر، در جلسات گذشته و در شرح موضوع ««#صبر، مانع سقوط انسان» به مبحث ««#صبر در خانواده» رسیدیم. در این راستا، بیان شد که علاوه بر آنکه تحکیم نظام خانواده، محتاج صبر است، تربیت فرزند صالح و موفق نیز صبر و استقامت می‌طلبد.

در ادامه بحث، ضمن اشاره به عوامل مؤثر در تربیت فرزند، نقش صبر و بردباری در این زمینه را متذکر می‌شویم. اولین عامل یا اولین قانونی که در شکل‌گیری و تکوین شخصیت انسان، نقش اساسی دارد، وراثت است و در این جلسه پیرامون آن صحبت خواهیم کرد.

نقش مؤثر قانون وراثت در تربیت انسان

رسول خدا ««#ص» در روایتی می‌فرماید: ««#الشَّقِيُّ مَنْ شَقِيَ فِي بَطْنِ أُمِّهِ وَ السَّعِيدُ مَنْ سَعِدَ فِي بَطْنِ أُمِّهِ» [1]

معنای این روایت شریف آن است که زمینه سعادت و شقاوت فرزند در دل مادر و نطفه پدر است و به تعبیر دیگر، زمینه‌های اصلی سعادت و شقاوت در خانواده شکل می‌گیرد. در واقع، پدر و مادر زمینه‌ساز سعادت یا شقاوت فرزندان خود هستند و به جهت تأثیر فراوانی که در تکوین شخصیت آن فرزندان دارند، وظیفه سنگینی در قبال اصلاح باطنی و تزکیه اخلاقی خود خواهند داشت.

به بیان دیگر، فرمایش پیامبر گرامی ««#ص» به نقش برجسته قانون وراثت در تربیت انسان اشاره دارد. قانون وراثت، یک قانون مسلم علمی است؛ به این معنا که صفات خوب و بد فرزندان نظیر صفات خوب و بد پدر و مادر و اجداد است، همان‌طور که از نظر شکل و قیافه ظاهری به همدیگر شباهت دارند.

تأثیر ظاهری و باطنی قانون وراثت

قانون وراثت، قانون عجیبی است و به دو شکل ظاهری و باطنی در شخصیت انسان، تأثیر می‌گذارد. شکل ظاهری تأثیر قانون وراثت، آن است که فرزند هر پدر و مادری، از حیث بعد جسمانی و شکل ظاهری، حتی در رنگ پوست و تن صدا، شبیه والدین خود یا دست کم شبیه یکی از آن‌هاست و به طور کلی صفات ظاهری پدر و مادر را به ارث می‌برد.

اما تأثیر مهم‌تر قانون وراثت، در شکل باطنی آن است؛ شکل باطنی قانون وراثت به این صورت است که خصوصیات بعد روحانی و صفات باطنی و به عبارت دیگر، روحیات فرزند، شبیه صفات و روحیات پدر و مادر یا دست کم یکی از آن‌هاست و شخصیت درونی، اخلاقی و باطنی او از شخصیت باطنی والدین، تأثیر جدی می‌گیرد. این امر از نظر اسلام مسلم است که اگر یک کودک از خانواده با ریشه و با نجابت باشد، همین، زمینه ساز نجابت اوست. همچنان که اگر در خانواده بی ریشه بزرگ شود، همین، زمینه ساز برای بی نجابتی او خواهد بود.

به عبارت روشن‌تر، همان‌طور که زن‌ها، صفات ظاهری پدر و مادر را به فرزند منتقل می‌کنند، روحیات و صفات اخلاقی و روانی آن‌ها را نیز به فرزند انتقال می‌دهند. مثلاً یک مادر حسود که خود در سراسیمه سقوط اخلاقی است، معمولاً فرزندان حسود دارد و فرزندان یک پدر متکبر، مغرور یا خودخواه، بعید است صفات زشت پدر را نداشته باشند.

افراد غیرتمند، عقیف و نجیب و نیز اشخاصی که با حیا هستند و حجاب و پوشش مناسب و اخلاقی را رعایت می‌کنند، معمولاً در خانواده‌هایی تربیت شده‌اند که از نظر حجاب، عفاف، عفت و غیرت، وضعیت مطلوبی داشته‌اند و در مقابل، افراد بی‌عفت، بی‌غیرت، بی‌حیا و بی‌حجاب، در اکثریت قریب به اتفاق موارد، صفات زشت خود را از خانواده و از پدر و مادر به ارث برده‌اند.

فرزندانی که ذاتاً مهربان، دل‌سوز و خیرخواه هستند و گذشت و ایثار و فداکاری دارند، این فضائل نیکویی اخلاقی را از پدر و مادر خود

به ارث برده‌اند و پدر و مادر قسي‌القلب، خودخواه، ظالم و بي‌رحم، خواه‌ناخواه صفات ناپسند خود را به فرزندان منتقل مي‌کنند.

بنابراین هنگام تولد فرزند، پدر و مادر، زمینه سعادت یا شقاوت او را برای او فراهم کرده‌اند و کودک نوزاد، از همان لحظه تولد، مي‌تواند با زمینه چيني پدر و مادر، سعادت‌مند یا شقاوت‌مند باشد.

انسان فطرتاً سعيد است يا شقي؟

آنچه در این مبحث توجه جدي مي‌طلبید این است که اگرچه انتقال صفات نیکو یا خصائل ناپسند اخلاقي از پدر و مادر به فرزند، از نظر علمي و تجريبي اثبات شده و مورد تأیید و تأکید تعالیم ديني است، اما باید دانست که نتیجه قانون وراثت جبري نیست.

به عبارت روشن‌تر، آن صفاتي که از والدین به فرزند آنان منتقل مي‌شود، غیرقابل تغییر نیست و عوامل ديگري از جمله تربیت و محیط زندگي قدرت تغییر آن صفات را دارند. مهم‌ترین و کاربردي ترین عوامل مؤثر در تغییر و تبدیل صفات، تلاش و همت خود انسان است که مي‌تواند صفات ذاتي را تغییر دهد و جاي فضائل و رذائل اخلاقي را در درون خود عوض کند.

بنابراین کسي نباید تصور کند که اگر پدر و مادري صفات ناپسند داشتند، فرزند آن‌ها محکوم به شقاوت است و در صورت برخورداری پدر و مادر از فضائل و صفات پسندیده اخلاقي، فرزند آنان خواه‌ناخواه و بدون تلاش و کوشش، سعادت‌مند خواهد شد، بلکه همانطور که بیان شد، عوامل ديگري مي‌تواند بر عامل وراثت فائق آید و تأثیر آن را خنثي کند.

اما در هر صورت باید توجه داشت که قانون وراثت، قانون و عامل بسیار مهمي در تربیت انسان به شمار مي‌رود و محو اثر آن توسط ساير عوامل، مشکل به نظر مي‌رسد.

ضرورت خودسازي قبل از ازدواج و فرزند آوري

از آنچه بیان شد، این نتیجه حاصل مي‌شود که جوانان باید قبل از ازدواج و پیش از آنکه صاحب فرزند شوند، به تهذیب‌نفس و خودسازي، اهمیت فراوان بدهند و در ریشه‌کن کردن صفات رذيله و نیز شکوفايي فضائل حسنه اخلاقي در وجود خود، کوشا باشند. کوتاهي در ریشه‌کن کردن صفات رذيله، مضر و خطرناک است و پدر و مادر را محکوم به تحمل فرزندی مي‌کند که به همان صفات و رذائل مبتلاست.

از این رو توصیه مي‌شود که پدر و مادر دست کم هنگام انعقاد نطفه یا در دوران بارداری، از طغیان رذائل اخلاقي و صفات نکوهیده‌اي که در درون خود دارند جلوگیری کنند. مثلاً مراقب باشند حسادت آنها گل نکند و طوفاني نشود که طوفان حسادت، حاصلی جز برخورداری آنان از فرزند حسود نخواهد داشت.

تأثیر افکار و تمایلات پدر و مادر بر فرزند

حتي افکار و تمایلات پدر و مادر در وقت انعقاد نطفه بر فرزند آن‌ها اثرگذار است. در زمان امیرالمؤمنین#171؛س» فرزندی به دنیا آمد که به والدین خود شباهت نداشت. پدر آن طفل به عفت همسر خود شک کرد و مدعی شد که آن طفل، بچه او نیست. کم کم بین آن‌ها نزاع در گرفت و برای حل موضوع، به محضر امیرالمؤمنین#171؛س» رفتند. آن حضرت حکم کردند که آن بچه متعلق به همان زن و مرد است و مرد را از تشکیک در این زمینه بازداشتند، اما فرمودند: یکی از شما هنگام انعقاد نطفه در فکر شخصي غیر از همسر خود بوده‌اید و به او تمایل داشته‌اید و همین آلودگی فکر و ناپاکی دل، باعث شباهت فرزند شما به کسي شده که در فکر او بوده‌اید و عدم شباهت طفل به خودتان، ناشی از هوسرانی و تمایل فکري بوده است.

بر این اساس، تمایلات دروني و افکار پدر و مادر در وقت انعقاد نطفه نیز بر روی شخصیت فرزند تأثیر مي‌گذارد؛ به گونه‌اي که اگر زن یا مرد، هنگام انعقاد نطفه، به فکر شخص ديگري غیر از همسرش باشد و تمایل ناشی از هوي و هوس به وي داشته باشد، آلودگی فکر و دل او به فرزندش سرایت خواهد کرد.

اصلاح اخلاق جامعه، مقدم بر ازدیاد و تکثیر نسل

تکثیر نسل و فرزند آوري، امری پسندیده و نیکو است؛ به شرط آنکه پدر و مادر، پیش از فرزند آوري، شایستگی و لیاقت برخورداری از فرزند صالح و نیز آمادگی تربیت و اداره صحیح فرزند خود را داشته باشند.

مادري که چشم او در اثر نگاه آلوده به نامحرم سرشار از شهوت است يا پدري که چشم و دل او تمايل به نامحرم دارد و از طريق پيامک و تلفن و اينترنت و نظاير آن، طرح دوستي و ارتباط با جنس مخالف مي‌ريزد، چگونه مي‌توانند فرزند صالح و شايسته تحويل اجتماع بدهند؟

از اين رو لازم است در جامعه اسلامي، پيش از طراحي براي تکثير و ازدیاد نسل، براي اصلاح اخلاق جامعه و تغيير روحيات و صفات والدين، فکر، برنامه‌ريزي و اقدام اساسي شود و در همه ابعاد و شئون، تأثیر جدي قانون وراثت در نظر گرفته شود تا در آينده شاهد نسلي شايسته و صالح باشيم.

مردان و زنان گناهکار که در ايام طوفان رذائل اخلاقي و طغيان شهوت و در زماني که دوست نامحرم و رفيق ناباب و گناهکار دارند، به انعقاد نطفه مي‌پردازند و براي ازدیاد نسل اقدام مي‌کنند، خواه‌ناخواه زمينه شقاوت و بدبختي فرزند خويش را فراهم کرده‌اند و بايد بدانند که سعادت و خوشبختي آن فرزند و دستيابي او به حسن عاقبت، اگر غير ممکن نباشد، بسيار مشکل است.

لزوم اطلاع والدين از آداب فرزندآوري

در روايات نوراني اهل بيت«#س» آدابی براي ازدواج و زندگي زناشويي و به خصوص آدابی براي انعقاد نطفه بيان شده است. علمای بزرگوار گذشته بخشي از آن روايات را در کتب ارزشمند خود گردآوري کرده و براي نسل‌هاي بعدي به يادگار گذاشته‌اند. مثلاً علامه مجلسي«#ره» در کتاب حلیۃ المتقين و مرحوم آیت‌الله فشارکي در کتاب آداب الشریعه، این آداب را تبیین کرده‌اند، ولي متأسفانه نسل فعلي آگاهی کافي نسبت به اینگونه مسائل ندارد و جوانان و خانواده‌ها معمولاً این کتاب‌ها را مطالعه نمی‌کنند. اگر عروس و دامادها و کسانی که قصد بچه‌دار شدن دارند، به جاي اتلاف وقت خود با ماهواره و تلویزیون و تماشای فيلم و سریال، به مطالعه کتب ديني مي‌پرداختند و با آداب دين اسلام براي زندگي و براي بچه‌دار شدن آشنا می‌شدند، وضعیت اخلاقي جامعه بهبود می‌یافت و خانواده‌ها دچار مصائب فعلي از سوي جوانان خود نمی‌شدند.

معلوم است آن خانمي که شبانه روز با فيلم‌هاي مبتذل و شهوت‌انگيز سر و کار دارد يا آن آقايي که در جامعه نگاه و فکر آلوده و شهوت‌انگيز دارد، نمی‌تواند فرزند صالح و سالم تحويل اجتماع بدهند. وقتي که پدر يک بچه به حق‌التاس اهميت نمی‌دهد و نسبت به اموال مردم حساسيت لازم را ندارد يا در کار خود کم‌فروشي و کم‌کاري دارد يا شبانه روز در فکر فريب ديگران و حقه‌بازي و خوردن مال حرام است، نبايد انتظار داشته باشد، فرزندی صالح و شايسته نصيب او شود؛ بلکه فرزند او در همان کودکی به تخریب اموال مردم می‌پردازد و مکرراً به ديگران ضرر می‌زند و موجب خسارت ديگران می‌شود.

ضرورت اهميت به طهارت روي فرزند

اسلام عزيز، همان‌طور که براي زيبايي ظاهري و جسمي فرزندان دستوراتي دارد، براي طهارت روي و زيبايي دروني فرزندان هم دستورات مخصوصي دارد، اما کمتر کسي به اين دستورات مهم، توجه و عمل می‌کند. اگر خانم‌ها همان‌طور که مثلاً در زمان بارداري به خوردن سيب می‌پردازند تا فرزند آنها زيبا شود، به تزکيه و تهذيب فرزند خود هم اهميت می‌دادند و از خوردن مال حرام و شبهه‌ناک پرهيز می‌کردند يا از ديدن مناظر تحريک‌آمیز و شهوت‌انگيز در جامعه يا در تلویزیون و ماهواره اجتناب می‌کردند، اکنون جامعه ما فرزندان سالم‌تر و صالح‌تر داشت.

خانم‌ها بايد توجه داشته باشند که غيبت، تهمت، دروغ، شايعه، نگاه‌آلوده، فکر شهوت‌انگيز و تمايل نفساني و شيطاني به مرد نامحرم، در زمان بارداري، روي بچه آن‌ها اثر منفي می‌گذارد، همچنان که نماز شب، صداقت، خيرخواهي و ارتباط عاطفي با خدا، چه از جانب مرد و چه از سوي زن، بر تربيت اخلاقي فرزند آن‌ها اثر مثبت و مفيد دارد.

چرا در زمان فعلي، بسياري از فرزندان، حتي فرزندان افراد متدين و مقدس، حال عبادت و نماز و نشاط رفتن به مسجد و شرکت در جلسات مذهبي ندارند؟ پاسخ اين سوال را بايد در رفتار والدين آن‌ها در زمان انعقاد نطفه، زمان بارداري و زمان تربيت فرزند جستجو کرد.

گاهی رفتار ناپسند پدر و مادر و مقید نبودن آن‌ها به ظواهر شرع يا عملکرد اشتباه و خودسرانه والدين در امور ديني و مذهبي، فرزند آنان را از دين و ديانت بيزار می‌کند و اين خطر بزرگي براي آن فرزند و براي آينده اجتماع محسوب می‌شود.

انتخاب همسر شايسته، مقدمه برخورداری از فرزند شايسته

کسانی که تمايل به برخورداری از فرزندان صالح و شايسته دارند و می‌خواهند اولاد آنها نور چشم دنيا و آخرت و موجب سرافرازي

شوند، قبل از هر چیز و علاوه بر تزکیه باطنی خود، باید در انتخاب همسر دقت کنند؛ زیرا همسر ناصالح، آلوده و گناهکار، بعید است بتواند فرزند صالح و نیکوکار پدید آورد.

پیامبر اکرم (ص) بارها به مسلمین سفارش می فرمودند که در امر ازدواج، دقت کنید و فقط به دنبال اموری مثل ثروت و زیبایی ظاهری نباشید و در انتخاب همسر، نجابت خانوادگی را در نظر بگیرید. آن حضرت در روایتی می فرماید:

«إِنَّا كُنَّا وَ حَضْرَاءُ الدِّمَنِ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَ مَا حَضْرَاءُ الدِّمَنِ قَالَ الْمَرْأَةُ الْحَسَنَاءُ فِي مَثَلِ السَّوَاءِ» [2]

بپرهیزید از گیاهان سبز و خرمی که در لجن زار پرورش یافته است. گفته شد: یا رسول الله مقصود از این سخن چیست؟ فرمودند: مراد، زن زیبا و خوب رویی است که در خانواده بد و محیط فاسد پرورش یافته باشد.

رسول خدا (ص) به صورت مکرر سفارش می فرمودند که در ازدواج و در انتخاب همسر، اخلاق و دین طرف مقابل را بررسی کنید. اگر شخصی که اخلاق او پسندیده است و تقید به دیانت دارد، از دختر شما خواستگاری کرد، به او دختر دهید:

«إِذَا جَاءَكُمْ مَنْ تَرْضَوْنَ خُلُقَهُ وَ دِينَهُ فَرِّجُوهُ إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَ فُسَادٌ كَبِيرٌ» [3]

همچنین اگر به خواستگاری دختری رفتید که دین و اخلاق او مطلوب و مورد پسند است، او را به همسری برگزینید و چنانچه از این قاعده سرپیچی کنید و فقط در پی ظواهر، مادیات، شهرت و ثروت باشید، فتنه و فساد بزرگ در خانواده و در جامعه انسانی به بار خواهد آمد.

پیروی از این دستور راهگشای پیامبر گرامی، مقدمه مهمی برای برخورداری از فرزندان صالح و نیکوکار است؛ زیرا وقتی پدر و مادر، دین و اخلاق داشته باشند، فرزند آنان نیز دیانت و خلیات آنها را به ارث می برد و با تربیت صحیح والدین، مؤمن و خوش اخلاق خواهد شد و اگر جامعه اسلامی به صورت یکپارچه به این دستور عمل کنند، طولی نمی کشد که شاهد گسترش اخلاق اسلامی در جامعه خواهیم بود و مفاصد اجتماعی و اخلاقی از جامعه زدوده خواهد شد.

معیارهای نادرست انتخاب همسر و نتایج زیان بار آن

متأسفانه فعلاً وضع ازدواج جوانان به جایگاه بدی تنزل یافته است؛ به گونه ای که بسیاری از افراد، وقتی به خواستگاری می روند، قبل از هر چیز، به در و دیوار خانه عروس و فرش ها و تزئینات خانه نگاه می کنند و اگر جلوه و تجمل مورد نظر آنها را نداشت، آن دختر را نمی گیرند؛ اما آیا از دیانت دختر یا میزان گذشت و ایثار و فداکاری او سؤال می کنند؟ آیا می پرسند که این دختر نماز می خواند یا نه؟

همچنین هنگامی که برای دختر خواستگار می آید، اولین پرسش این است که داماد خانه دارد یا نه؟! کار او چیست و میزان در آمد او چقدر است؟! ماشین دارد یا نه؟! اما آیا از نماز یا ارتباط او با روحانیت و مجالس مذهبی یا از اخلاق او سؤال می شود؟

ظاهراً سؤال راجع به دین و اخلاق در مجالس خواستگاری، خرافی و قدیمی تلقی می شود و سؤال در خصوص مادیات و تجملات و تشریفات، اساسی و مدرن قلمداد می گردد. یعنی جای معروف و منکر عوض شده است و بسیاری از افراد، حتی قشر متدین نیز به جای امر به معروف و نهی از منکر، از همین روش های غلط و مخرب پیروی می کنند.

پیامبر اکرم (ص) با پیش بینی فرارسیدن چنین زمانی فرمودند: زمانی بیاید که مردم امر به معروف و نهی از منکر را ترک می کنند. اصحاب با تعجب از آن حضرت پرسیدند: مگر می شود مسلمانان چنین وضعی پیدا کنند؟ آن حضرت فرمودند: بله و بدتر از آن واقع می شود، زمانی که: مردم را به گناه امر می کنند و از نیکی ها نهی می نمایند! یاران حضرت عرض کردند: یا رسول الله آیا امکان دارد چنین وضعی پیش آید؟! پیامبر فرمودند: بله و باز هم بدتر از آن، این که: نیکی ها، در نظر مردم، گناه و منکر و منکرات و گناهان، نیک و پسندیده باشد!! یعنی منکر، معروف و معروف، منکر شود. [4]

متأسفانه جامعه فعلی، دستورات روح بخش قرآن و عترت را در روش زندگی فراموش کرده و مثلاً بسیاری از مردم در ازدواج، به جای عمل به دستور پیامبر اکرم (ص) و به جای دقت در دین و اخلاق، برای انتخاب همسر، صرفاً بر مادیات و میزان درآمد و ثروت و مقدار جهیزیه و مهریه تأکید دارند. در حالی که قرآن کریم می فرماید: اگر جداً متقی شدید، خداوند متعال، مشکلات مالی و رزق و روزی و سایر مسایل زندگی را از راهی که گمان ندارید، اصلاح می کند: «وَ مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَ يَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ» [5].

اما اگر کسی متقی نباشد، گرچه از نظر ظواهر و از حیث قدرت، ثروت و شهرت، از رتبه اجتماعی خوبی برخوردار باشد، زندگی او و مرتبه اجتماعی او در اثر بی‌تقوایی، بی‌برکت می‌شود و زندگی او در آتش نزاع و اختلاف می‌سوزد.

نکوهش بی‌اعتنایی نسبت به دیانت و خلقیات اطفال

فاصله گرفتن افراد جامعه از دستورات سازنده قرآن و عترت، موجب اعتنا نکردن و اهمیت ندادن آنان به قانون وراثت شده و حاصل آن تولد فرزندان است که از دین و اخلاق پسندیده برخوردار نیستند. ای کاش در جامعه اسلامی دست کم به اندازه اهمیت آزمایش خون قبل از ازدواج و به میزانی که برای ابتلای فرزند به بیماری‌های خونی اهمیت قائل می‌شوند و برای پیشگیری از عقب ماندگی ذهنی اطفال، مراقبت و اقدام می‌کنند، برای وراثت دین و اخلاق کودکان هم فکر، برنامه‌ریزی و اقدام می‌کردند. پیشگیری از بیماری‌های جسمی و ذهنی کودکان امری پسندیده و لازم است، ولی بی‌اعتنایی نسبت به دیانت و خلقیات اطفال، مذموم و نکوهیده است و نتایج زیان‌باری خواهد داشت که آن نتایج برای جامعه به مراتب مضرتر از بیماری‌های جسمی فرزندان است.

نقش مؤثر صبر در اثرگذاری قانون وراثت

قانون وراثت به ما می‌فهماند که برخورداری از فرزند صالح و شایسته، محتاج صبر و استقامت است؛ زیرا پدر و مادر قبل از ازدواج و پیش از انعقاد نطفه فرزند، باید بتوانند ردائل اخلاقی و صفات ناپسند انسانی را از دل خود پاک کنند و دل و فکر آن‌ها آلوده به تمایلات انسانی و هوس‌های شیطانی نباشد که این مهم، سرسختانه محتاج صبر و استقامت است.

اگر انسان بخواهد فرزندی شایسته، دختر یا پسر با غیرت و فعال، که برای آبادی دنیا و آخرت خود و دیگران تلاش و کوشش دارد و به قول قرآن کریم، فرزندی صالح و شایسته، تحویل اجتماع دهد، باید اول خودش اصلاح شود و با صبر و استقامت، آن صفات نیکو و فضایل اخلاقی که آرزو دارد فرزندش داشته باشد را در وجود خود بارور کند، سپس به انعقاد نطفه بپردازد تا نتیجه بگیرد.

همچنین در شرایط فعلی، انتخاب همسر مؤمن و کسی که دین و اخلاق دارد، بدون در نظر گرفتن تجملات و تشریفات دنیوی، صبر می‌طلبد؛ اما نتیجه آن، برخورداری از اولاد شایسته است.

پی‌نوشت‌ها

=====

1. تفسیرالقمی، ج 1، ص 227

2. الکافی، ج 5، ص 332

3. الکافی، ج 5، ص 347

4. بحارالأنوار، ج 52، ص 181

5. طلاق / 3-2